

Sjø sikkerhet i havbruk
Arbeidsdykking: Arbeidsmiljøloven eller Skipssikkerhetsloven
12. november 2020
Arild Rød

29. juni 2020:

Regjeringsvedtak:

All dykking skal underlegges arbeidsmiljøloven

Sjøfolk som dykker i havbruksnæringen

- Del av en besetning på 4
- Arbeidsoppgaver som drift og vedlikehold, fortøyningsoperasjoner, spyling, brovakt
- Dykking utgjør ca. 20 % av tiden
- Går i et 1:1 turnussystem, 2, 3 eller 4 ukers perioder

Skipssikkerhets- og skipsarbeidsloven:
Sjøens svar på arbeidsmiljøloven

Arbeidstakernes vern

=

Næringen i dag

- Internasjonalt regelverk
- SAL/SSL
- Nasjonale forskrifter som:
  - *Byggeregler*
  - *Sikkerhetsstyring*
  - *Kvalifikasjonskrav*
  - *Forskrift om dykking fra skip*
- Bransjeregler
- Rederiinterne regler

- Kulturbygging
- Teamutvikling
- God kommunikasjon
- Helhetsforståelse
- Eierskap til fartøy og utstyr

Regulatoriske utfordringer med vedtaket

- Skaper usikkerhet om hvilket regelverk som skal være gjeldende til en hver tid.
  - Skal sjømannen bytte mellom lovverkene før og etter dykkeroperasjonene?
  - Skal AML gjelde for alle som har dykkerkompetanse?
  - Skal det være to typer lovverk for mannskapet?

I praksis: AML innføres for første gang for sjøfolk

Kost/nytte

*Det er viktig å vurdere om virkemiddelet er det beste alternativet som kan velges.
(Heum, 2012)*

Noen direkte effekter av regjeringsvedtaket

Rederiene:

- Hyppigere mannskapsbytter
- Lavere utnyttelsesgrad av fartøyene
- Høyere driftskostnader
- Nedleggelse av dykkertilbudet

Andre virksomheter:

- AML skal gjelde for alle
- Ingen reel endring for seriøse aktører

Ulykkesoverikt 2000 – 2017

Arbeidstilsynet Vest

- 19 registrerte ulykker i fm. arbeidsdykking
- 13 av dem er dødsulykker
- Alle forbundet med mangler og brudd på gjeldende regelverk
- 1 av dem i havbruket
- Ingen var mannskap på båt

«Aml. skal gjelde all dykking» - konsekvenser

Berørt område	Beskrivelse	Konsekvens
Sjøfolk som dykker	Matros som dykker har ca. 20 % av arbeidstiden knyttet til dykking	Alt. 1: Veksle mellom aml og sal/ssl Alt. 2: Aml. gjøres gjeldende for driften om bord
Rederiene	Flere rederier som tilbyr dykkertjenester i havbruket bruker sjøfolk	Uforutsett endring i rammevilkår. Ikke økonomisk bærekraftig å tilby dykkertjenester.
Sikkerheten	Trenden de siste årene er at dykking i havbruket blir mer oversiktlig, og gjennomføres fra større og mer robuste plattformer. Sikkerheten øker	Bransjen tvinges tilbake til landbasert virksomhet med lavere mobilitet, og større sårbarhet for dårlig vær
Havbruket	Oppdretterne trenger dykkerberedskap. Den dekkes i dag i stor grad av rederier som kan operere i nærområdet	All beredskap må dekkes av landbaserte virksomheter. Det medfører redusert rømningsberedskap.
Budskap	Arbeidstakernes vern/sikkerhet: Gir aml bedre sikkerhet enn sal/ssl?	Gir uheldige signaler til øvrige områder som reguleres av sjøfartsregelverket.

Overordnede utfordringer med vedtaket

- Setter etablerte rammevilkår på prøve. I en næring med store investeringer og lange tidshorisonter er dette skadelig.
- Skaper usikkerhet også om vilkårene i andre sjøfartsnæringer
- Utfordrer et velfungerende regelverk
- Uklart skille mellom Sjøfartsdirektoratet og Arbeidstilsynet og mellom Arbeidsmiljøloven og sjøfartslovverket

Kost/nytte

*Det er viktig å vurdere om virkemiddelet er det beste alternativet som kan velges.
(Heum, 2012)*

Oppsummert

Generelt:

- Sikkerheten til arbeidstakerne må være i fokus
- Regelendringer som påvirker sikkerheten må ha en solid faglig forankring
- Regelendringer som har inngripende næringsmessige konsekvenser må ha en solid faglig forankring

Om vedtaket:

- Vedtaket snur en positiv sikkerhetsmessig trend, og tvinger bransjen tiår tilbake
- Vedtaket medfører alvorlige næringsmessige konsekvenser
- Nytteeffekten av vedtaket er uklar
- Høringsprosess må gjennomføres før vedtak fattes

arild.roed@sjomatnorge.no